

Academic Focus
กรกฎาคม 2560

ความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี
ภายใต้พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559

สารบัญ	บทนำ
บทนำ	
ความเป็นมาโดยสังเขปของพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559	พลังงานนิวเคลียร์ เป็นพลังงานรูปแบบหนึ่งที่ถูกค้นพบโดยนักวิทยาศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ชื่อว่า อังรีเบกเคอเรล ใน พ.ศ. 2439 แต่คนทั่วไปเริ่มรู้จักพลังงานนิวเคลียร์หลังจากที่มีการทิ้งระเบิดปรมาณูที่เมืองฮิโรชิมา และนางาซากิ ประเทศญี่ปุ่น ใน พ.ศ. 2488 ช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่สอง แต่ผลของระเบิดปรมาณูในครั้งนั้นได้ทำลายชีวิตมนุษย์เป็นจำนวนมาก รวมทั้งอาคารบ้านเรือนและสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ นอกจากนี้ก็ยังมีมลพิษที่เกิเกิดขึ้นจากการระเบิดยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและมีผลต่อผู้รอดชีวิตในระยะยาวอีกด้วย หลังจากที่มนุษย์ได้รู้ถึงอำนาจทำลายของระเบิดปรมาณูแล้ว จึงได้มีการค้นคว้าวิจัย เพื่อนำพลังงานนิวเคลียร์มาใช้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ ในปัจจุบันมีหลายประเทศนำพลังงานนิวเคลียร์ไปใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านการแพทย์ เกษตร และอุตสาหกรรม พลังงานนิวเคลียร์ได้เข้าไปมีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้นทุกที แต่คนส่วนใหญ่อาจจะยังไม่รู้สินค้าบางชนิด เช่น กระดาษ ปูนซีเมนต์ กระเบื้อง ยาสีฟัน อาจผลิตโดยใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในการควบคุมคุณภาพ
ความจำเป็นที่ต้องมีพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559	4
สาระสำคัญโดยสังเขปของพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559	4
บทสรุปและข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา	7
บรรณานุกรม	8
เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์	
สำนักวิชาการ	
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	
http://www.parliament.go.th/library	

บทนำ

พลังงานนิวเคลียร์ เป็นพลังงานรูปแบบหนึ่งที่ถูกค้นพบโดยนักวิทยาศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ชื่อว่า อังรีเบกเคอเรล ใน พ.ศ. 2439 แต่คนทั่วไปเริ่มรู้จักพลังงานนิวเคลียร์หลังจากที่มีการทิ้งระเบิดปรมาณูที่เมืองฮิโรชิมา และนางาซากิ ประเทศญี่ปุ่น ใน พ.ศ. 2488 ช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่สอง แต่ผลของระเบิดปรมาณูในครั้งนั้นได้ทำลายชีวิตมนุษย์เป็นจำนวนมาก รวมทั้งอาคารบ้านเรือนและสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ นอกจากนี้ก็ยังมีมลพิษที่เกิเกิดขึ้นจากการระเบิดยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและมีผลต่อผู้รอดชีวิตในระยะยาวอีกด้วย หลังจากที่มนุษย์ได้รู้ถึงอำนาจทำลายของระเบิดปรมาณูแล้ว จึงได้มีการค้นคว้าวิจัย เพื่อนำพลังงานนิวเคลียร์มาใช้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ ในปัจจุบันมีหลายประเทศนำพลังงานนิวเคลียร์ไปใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านการแพทย์ เกษตร และอุตสาหกรรม พลังงานนิวเคลียร์ได้เข้าไปมีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้นทุกที แต่คนส่วนใหญ่อาจจะยังไม่รู้สินค้าบางชนิด เช่น กระดาษ ปูนซีเมนต์ กระเบื้อง ยาสีฟัน อาจผลิตโดยใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในการควบคุมคุณภาพ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการใช้พลังงานนิวเคลียร์ในกิจการต่าง ๆ ซึ่งพอสรุปได้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านการแพทย์ ด้านอุตสาหกรรม และด้านการเกษตร ดังนี้

1. ด้านการแพทย์ มีการนำเอาสารกัมมันตรังสีและรังสีมาใช้ในการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรค ทำให้การวินิจฉัยและรักษาโรคของแพทย์เป็นไปอย่างถูกต้องและรวดเร็ว สามารถบรรเทาความเจ็บปวด และช่วยชีวิตของผู้ป่วยได้มากขึ้น ประโยชน์ในการใช้สารกัมมันตรังสีทางการแพทย์มีหลายด้าน เช่น ด้านการตรวจวินิจฉัย ด้านการบำบัดโรค ซึ่งจะเห็นว่าการนำสารกัมมันตรังสีมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ควบคู่ไปกับการตรวจวินิจฉัย และการรักษาแบบอื่นจะก่อประโยชน์ต่อคนไข้อย่างยิ่ง

2. ด้านอุตสาหกรรม มีการนำเอาพลังงานนิวเคลียร์ไปใช้ในเรื่องของการปลอดภัยผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ และการตรวจสอบโครงสร้างภายใน นอกจากนี้ ยังมีการใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ อีกมาก เช่น ใช้ในการสำรวจหาแหล่งน้ำมันใต้ดิน ควบคุมการไหลผ่านของส่วนผสมในการผลิตปูนซีเมนต์ และควบคุมกระบวนการผลิตกระจกและกระดาษให้มีความหนาสม่ำเสมอ เป็นต้น

3. ด้านการเกษตร ประเทศไทยจัดว่าเป็นประเทศเกษตรกรรม ดังนั้น การค้นคว้าวิจัยทางการเกษตร เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิตทางการเกษตร จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเกษตรกรเพราะหมายถึงรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเกษตรกร ในปัจจุบันได้มีการใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเกษตรในหลาย ๆ ด้าน เช่น การกำจัดศัตรูพืช การปรับปรุงพันธุ์เพื่อเพิ่มผลผลิต การเก็บถนอมรักษาผลผลิตไม่ให้เสียหาย นอกจากนั้นก็ยังมีการทำหมันแมลงด้วยรังสี และ การทำน้ำมันยางวัลคาไนซ์ด้วยรังสีด้วย (รังสรรค์ ศรีสาคร, 2560)

สำหรับประเทศไทย การใช้พลังงานนิวเคลียร์ได้เริ่มต้นอย่างเป็นทางการเมื่อมีการก่อตั้ง “สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ” โดย พระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 และพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2504 มีฐานะเป็นหน่วยงานราชการระดับกรมสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อมาภายหลังมีการปรับปรุงโครงสร้างระบบราชการ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 โดยกำหนดให้สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติเปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ” สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีภารกิจเกี่ยวกับการเป็นหน่วยงานกลางให้การเสนอแนะนโยบาย แนวทางและแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานปรมาณูในทางสันติกำกับให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้และประชาชน โดยการบริหารจัดการด้านพลังงานปรมาณูกำกับดูแลความปลอดภัยทางรังสี กำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และสนับสนุนการกำกับดูแลความปลอดภัยจากพลังงานปรมาณู เพื่อให้มีนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานปรมาณูในทางสันติให้เป็นไปตามพันธกรณีและมาตรฐานสากล สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนและให้มีการพัฒนาและใช้พลังงานปรมาณูให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้และประชาชน (จันทร์เพ็ญ อ่อนสี, 2560) และเพื่อการพัฒนาประเทศให้มีสถานะทางเศรษฐกิจที่ทัดเทียมกับนานาประเทศ การใช้เทคโนโลยีทางพลังงานนิวเคลียร์จึงเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยได้ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านการแพทย์และอนามัย ด้านพลังงาน ด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากร เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันจะต้องมีการคำนึงถึงความมั่นคงและความปลอดภัยด้วย การที่รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายและหน่วยงานที่

รับผิดชอบด้านการป้องกันและรักษาความปลอดภัย ตลอดจนต้องมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงมาตรการที่เกี่ยวข้องให้มีความครอบคลุมตามแนวทางที่เป็นมาตรฐานสากล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการใช้งาน การจัดเก็บหรือการขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับต้องมีการกำหนดถึงการลงโทษ การอนุญาตและวิธีการได้รับอนุญาตอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ของโลกปัจจุบันและเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคมนานาชาติสำหรับการใช้พลังงานนิวเคลียร์ในประเทศไทยด้วย

ความเป็นมาโดยสังเขปของพระราชพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559

พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559 เริ่มร่างใน พ.ศ. 2548 โดยมีผู้แทนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องกำเนิดรังสีทางการแพทย์เป็นคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เช่น ผู้แทนจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ทันตแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้น จากนั้นใน พ.ศ. 2549 ได้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 2 ครั้ง ก่อนที่สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) ได้เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และในวันที่ 22 มิถุนายน 2558 คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้แล้วเสร็จมีจำนวนทั้งสิ้น 152 มาตรา ต่อมาในวันที่ 4 สิงหาคม 2558 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ตามที่กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสนอ (ไทยรัฐฉบับพิมพ์, 2560) และในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2559 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณา และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา จำนวน 15 คน โดยพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2559) และในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันที่ 19 พฤษภาคม 2559 ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่สามเห็นสมควรให้มีการประกาศใช้เป็นกฎหมาย (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2559) และในวันที่ 5 สิงหาคม 2559 พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559 จึงได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีของประเทศ โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทางรังสีและนิวเคลียร์ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีและการพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ เพื่อคุ้มครองประชาชนและสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ในทางสากลที่เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ จึงเห็นได้ว่ากฎหมายฉบับนี้มีการสร้างกฎเกณฑ์ เพื่อคุ้มครองประชาชนและสิ่งแวดล้อม และให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ทางสากลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีมาตรการบังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสมกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทางนิวเคลียร์และรังสีในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ความจำเป็นที่ต้องมีพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559

เนื่องจากพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 ที่มีผลบังคับใช้มาได้ประกาศใช้มาเป็นเวลานานมาก บทบัญญัติบางประการไม่มีความสอดคล้องและทันต่อเทคโนโลยีทางนิวเคลียร์และรังสีที่เปลี่ยนแปลงไป สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจึงมีความจำเป็นที่ต้องเสนอให้มีการแก้ไขเพื่อให้กฎหมายมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สรุปได้ดังนี้

1. การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 ควบคุมได้เฉพาะส่วน การเดินเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์เท่านั้น ไม่ควบคุมครอบคลุมไปถึงเรื่องการเลือกสถานที่ตั้งเครื่องปฏิกรณ์และ การก่อสร้างสถานประกอบการทางนิวเคลียร์

2. การกำกับดูแลเครื่องกำเนิดรังสีตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 กำกับดูแล ได้เฉพาะเครื่องกำเนิดรังสีเอกซ์ ไม่ครอบคลุมเครื่องกำเนิดรังสีอื่น ๆ เช่น เครื่อง Cyclotron รวมถึงไม่มี บทบัญญัติในการควบคุมการนำเข้าส่งออกเครื่องกำเนิดรังสี

3. พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 มีอำนาจเพียง เข้าตรวจสอบสถานประกอบการและรายงานผลการตรวจสอบนั้นต่อคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถระงับเหตุร้ายยังการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ นอกจากนั้น พระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 มิได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อเกิด อุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินทางรังสี

4. พระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 กำหนดให้การพิจารณาการออกใบอนุญาต ทุกชนิด ทุกประเภท เป็นอำนาจของคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ซึ่งไม่เหมาะสมในการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน

5. พระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 ไม่มีบทบัญญัติที่จะรองรับการเข้าเป็นภาคี หรือการปฏิบัติตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นในการกำกับดูแลเพื่อให้เกิดความปลอดภัยทาง นิวเคลียร์และรังสี

6 พระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการกากกัมมันตรังสี และเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใช้แล้ว

7. บทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ ในปัจจุบัน (Akkaluk Chaiwat, 2559)

สาระสำคัญโดยสังเขปของพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559

พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2560 โดยมีสาระสำคัญสรุปโดยสังเขป ดังนี้

1. พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 และ พระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2508

2. พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

3. พระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บังคับแก่การดำเนินการเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์และรังสีในทางสันติ เพื่อให้เกิดความปลอดภัย ความมั่นคงปลอดภัย และการพิทักษ์ความปลอดภัย อย่างเพียงพอที่จะป้องกันอันตรายจากผลกระทบทางนิวเคลียร์และรังสีต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม และไม่ใช้บังคับแก่ยานพาหนะทางทหารของต่างประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานนิวเคลียร์ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร

4. กำหนดให้มีคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่งจำนวนสิบคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนิวเคลียร์และรังสีในสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ หรือนิติศาสตร์ ซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และให้เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติเป็นกรรมการและเลขานุการ

5. กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายและมาตรการต่อรัฐมนตรีในเรื่องของการใช้ประโยชน์จากพลังงานนิวเคลียร์ กำกับดูแลทางนิวเคลียร์และรังสี ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง วางระเบียบควบคุมและดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในใบอนุญาต ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจากพลังงานนิวเคลียร์ กำหนดแผนฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี ซึ่งเป็นแผนสนับสนุนและอยู่ภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น

6. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการควบคุมวัสดุกัมมันตรังสีและเครื่องกำเนิดรังสี วัสดุนิวเคลียร์ สถานประกอบการนิวเคลียร์ กากกัมมันตรังสี และเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ที่ใช้แล้ว

7. กำหนดมาตรการความปลอดภัย ความมั่นคงปลอดภัย และการพิทักษ์ความปลอดภัย เช่น ผู้รับใบอนุญาตผลิตมีไว้ในครอบครองหรือใช้วัสดุกัมมันตรังสี และผู้รับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสี ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่ทำการของผู้รับใบอนุญาต โดยต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีอย่างน้อยหนึ่งคนประจำอยู่ตลอดเวลาที่เปิดทำการ หรือผู้รับใบอนุญาตดำเนินการสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ที่ใช้เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเดินเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่ทำการของผู้รับใบอนุญาต โดยต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเดินเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์อย่างน้อยหนึ่งคนประจำอยู่ตลอดเวลาที่เปิดทำการ เป็นต้น

8. กำหนดให้ผู้ครอบครองวัสดุกำมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ กากกำมันตรังสี เชื้อเพลิงนิวเคลียร์ หรือเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ที่ใช้แล้ว ซึ่งประสงค์จะจัดให้มีการขนส่งวัสดุดังกล่าว มีหน้าที่ต้องแจ้งต่อเลขาธิการตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่เลขาธิการประกาศกำหนด และหากประสงค์จะขนส่งวัสดุดังกล่าวผู้นั้นรวมถึงผู้รับขนส่งวัสดุดังกล่าวต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

9. กำหนดมาตรการกรณีมีเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี กรณีที่เกิดอันตรายหรือความเสียหายอันเกิดจากการประกอบกิจการตามใบอนุญาต ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ระงับเหตุในเบื้องต้นตามแผนป้องกันอันตรายจากรังสี และต้องแจ้งเหตุดังกล่าวนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ทราบทันที รวมทั้งต้องให้ข้อมูลและให้ความร่วมมือแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อแก้ไข บรรเทา หรือระงับซึ่งอันตรายหรือความเสียหายนั้น ส่วนกรณีอันตรายหรือความเสียหายที่มีลักษณะหรือขยายขอบเขตเป็นความเสียหายสาธารณะ ให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีอำนาจเข้าระงับเหตุแห่งความเสียหายสาธารณะนั้นได้ทันที รวมทั้งมีอำนาจประกาศมาตรการเพื่อประโยชน์ในการระงับเหตุนั้น รวมถึงกรณีอันตรายหรือความเสียหายอันเกิดจากนิวเคลียร์หรือรังสีที่เกิดขึ้นในต่างประเทศซึ่งมีผลกระทบต่อประเทศไทย ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีอำนาจเข้าระงับเหตุแห่งความเสียหายสาธารณะนั้นได้ทันที

10. กำหนดให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ กรณีที่ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

11. ในส่วนของการอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ หากผู้รับคำสั่งของเลขาธิการตามพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด และหากผู้รับคำสั่งของเลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

12. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานประกอบกิจการหรือที่มีไว้ หรือที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าประกอบกิจการหรือที่มีไว้ซึ่งวัสดุกำมันตรังสี เครื่องกำเนิดรังสี วัสดุนิวเคลียร์ กากกำมันตรังสี และเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใช้แล้วหรือสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ หรือเข้าไปในยานพาหนะที่บรรทุกหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าบรรทุกวัสดุกำมันตรังสี เครื่องกำเนิดรังสี วัสดุนิวเคลียร์ กากกำมันตรังสี หรือเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใช้แล้วหรือยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานนิวเคลียร์หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าขับเคลื่อนด้วยพลังงานนิวเคลียร์เพื่อซักถามข้อเท็จจริง ตรวจสอบกิจการ เอกสารและหลักฐาน และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตรวจสอบการกระทำใด ๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อดำเนินการระงับหรือป้องกันอันตรายซึ่งอาจมีแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน เพื่อการคุ้มครองอนามัยของบุคคล หรือเพื่อปฏิบัติการอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

13. กำหนดให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องรับโทษอาญา เช่น ผู้ใดกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ที่เป็นวัสดุนิวเคลียร์ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามสิบปี หรือปรับไม่เกินสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือผู้ใดกระทำความผิดฐานฉ้อโกงหรือยกยอกทรัพย์ที่เป็นวัสดุนิวเคลียร์ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น

14. พระราชบัญญัติฉบับนี้มีการกำหนดบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับคณะกรรมการประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา 9 (1) (2) และ (3) ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 9 (4) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ส่วนบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 ที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว และยังอยู่ระหว่างการดำเนินคดี ให้ดำเนินการเปรียบเทียบได้ตามมาตรา 144 คือให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีซึ่งประกอบด้วยเลขาธิการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจเปรียบเทียบได้

บทสรุปและข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ให้หลักประกันด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในการใช้พลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ ได้อย่างครอบคลุมในระดับหนึ่งในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและในพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังมีมาตรการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากมีการนำพลังงานนิวเคลียร์และรังสีมาใช้ในชีวิตประจำวันกันอย่างแพร่หลาย เช่น การใช้เครื่องเอ็กซเรย์ การผลิตและใช้แก๊สซังส์ในการรักษามะเร็ง การใช้รังสีวินิจฉัย การปลดเชื้อผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และเวชศาสตร์นิวเคลียร์ การถนอมอาหารโดยการฉายรังสีอาหาร และด้านอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นต้น ขณะเดียวกันพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการกำหนดให้ปลัดกระทรวงกลาโหมและปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการในคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์ด้วย เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ครอบคลุมถึงเรื่องความมั่นคงปลอดภัยและการระงับเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีอยู่ด้วย แต่จะเห็นได้ว่ากฎหมายฉบับนี้มีได้เป็นกฎหมายที่อำนวยความสะดวกให้เกิดการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แต่อย่างใด หากแต่เป็นกฎหมายที่มุ่งสร้างมาตรการความปลอดภัยในการใช้พลังงานนิวเคลียร์เป็นสำคัญ อีกทั้งยังมีส่วนในการรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 “แหล่งพลังงานทางธรรมชาติและพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ” ซึ่งมุ่งเน้นให้การใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์และรังสีให้มีความปลอดภัย โดยไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม

จัดทำโดย

นางบุศรา เข็มทอง

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

โทร 0 2244 2070

โทรสาร 0 2244 2058

Email : sapagroup3@gmail.com

บรรณานุกรม

- จันทร์เพ็ญ อ่อนสี. (2560). ประวัติสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ. สืบค้น 5 กรกฎาคม 2560 จาก <http://www.most.go.th/main/th/org/1505-oaep.html>
- “พ.ร.บ. พลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559”...ใครได้ประโยชน์ : ประชาชนเป็นผู้ตัดสิน. (16 พฤษภาคม 2560). ไทยรัฐฉบับพิมพ์. สืบค้น 6 กรกฎาคม 2560 จาก <https://www.thairath.co.th/content/941477>
- “พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559” (5 สิงหาคม 2559). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 133 ตอนที่ 67 ก, น.1-41.
- รังสรรค์ ศรีสาคร. (2560). พลังงานนิวเคลียร์ในประเทศไทย. สืบค้น 5 กรกฎาคม 2560 จาก <https://web.ku.ac.th/schoolnet/snet3/atom/nuclear1.htm>
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (11 กุมภาพันธ์ 2559). บันทึกการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 9/2559 (น. 1-5). กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์.
- _____. (19 พฤษภาคม 2559). บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 30/2559 (น. 1-7). กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์.
- Akkaluk Chaiwat. (24 มิถุนายน 2559). ประเด็นคำถามและคำชี้แจงที่สำคัญเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติ พลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559. สืบค้น 5 กรกฎาคม 2560 จาก <http://www.oap.go.th/component/content/article/109-thai/resources/125-new-law-issues?Itemid=437>